

Woord Vooraf

Het is zover. De eerste *Documenta* – nieuwe stijl ligt voor u klaar. Hiermee vatten we niet alleen de 33ste jaargang aan, maar sluiten we tevens een periode af in het bestaan van het tijdschrift.

Het tijdschrift werd in 1983 opgericht door Jozef De Vos in de schoot van het Gentse Documentatiecentrum voor Dramatische Kunst. *Documenta* groeide met bescheiden middelen snel uit tot een belangrijk forum voor de studie van het theater in de Nederlanden. Het tijdschrift beschikt inmiddels over de A1.2-status, het kent een B-rating op de European Reference Index en het staat vermeld in de VABB-lijst. Het profileert zich met andere woorden als een kwaliteitsblad waarin plaats is voor grondige, wetenschappelijk gefundeerde bijdragen over alle aspecten van het theater. *Documenta* heeft ook steeds ruimte geboden voor kritische essays en analyses van recente producties. Op die manier slaat het tijdschrift een gewaardeerde brug tussen de theaterwetenschap en het eigentijdse theatergebeuren. Die troeven hebben we beslist behouden.

Om het kwaliteitslabel te behouden en liefst nog te versterken, drongen een aantal vernieuwingen zich op. Ten eerste zal *Documenta* vanaf de volgende jaargang uitgegeven worden door S:PAM (Studies in Performing Arts & Media) van de Vakgroep Theaterwetenschappen van de Universiteit Gent. Via het Documentatiecentrum voor Dramatische Kunst was het tijdschrift al nauw verbonden met de UGent. Deze band blijft dus behouden en wordt zelfs versterkt.

Ten tweede werd een nieuwe, ruimere redactieraad samengesteld bestaande uit theaterwetenschappers van diverse universiteiten en hogescholen. Zij stellen hun expertise ter beschikking voor de *blind peer review* die alle artikels ondergaan. De hoofdredactie zal voortaan waargenomen worden door Christel Stalpaert, in samenwerking met Jozef de Vos, die het blad gedurende 32 jaar geleid heeft.

Het eerste nummer van *Documenta* – nieuwe stijl illustreert meteen het ruimere gezichtsveld van het blad. Naast bijdragen over *Die Moskauer Prozesse* (2013)

van Milo Rau, de wandelperformance *Being Boucalais* van het kunstenaarscollectief Various Artists, het sensitief theater van de Colombiaanse antropoloog en theatermaker Enrique Vargas en de esthetica van Butoh, is er ook ruimte voor een performatieve benadering van het conceptalbum als theatraal object, voor een meer muzikwetenschappelijke bijdrage over de samenwerking tussen Luigi Nono en Massimo Cacciari aan *Prometeo* (1984/85), en voor een essayistische beschouwing over de geschiedenis van de digitale technologie in het Vlaamse theater. Hoewel het hoofdaandeel van de artikels in *Documenta* theater en performance blijft, worden ook bijdragen over muziek, film en nieuwe media in overweging genomen, voor zover zij betrekking hebben op de podiumkunsten. Deze invalshoek ondersteunt de interdisciplinaire aard van de theaterwetenschappen en de performance studies.

Ook de rubrieken zijn binnen de verruimingsoperatie licht gewijzigd. Naast de gangbare artikels en recensies is er nu ook de rubriek 'Portfolio'. Daarin publiceert *Documenta* reflectieve teksten van de hand van theatermakers en kunstenaars. De beslissing om een dergelijke rubriek op te nemen in het tijdschrift en ook onderzoekers uit de hogescholen op te nemen in de redactieraad, is ingegeven vanuit het relatief nieuwe fenomeen van de doctoraten in de kunsten.

Met de Bologna-verklaring en het zogenoemde Structuurdecreet (april 2003) betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen werd de 'academisering van het hoger onderwijs' een dwingende doelstelling. Deze doelstelling werd omschreven als "de verwerving van academische of artistieke kennis en competenties eigen aan het functioneren in een domein van de wetenschappen of van de kunsten" (qtd. in Stalpaert 40). Academisch gerichte opleidingen moesten met andere woorden "op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd" zijn. De kunsthogescholen kregen er daardoor een belangrijke opdracht bij. Naast het beoefenen en ontwikkelen van de kunsten voeren zij nu ook een actief beleid inzake onderzoek met betrekking tot de kunsten.

De nieuwe rubriek 'portfolio' belichaamt deze evolutie. Als een kunstenaar gevraagd wordt een portfolio samen te stellen, dan betekent dit in de traditionele betekenis van het woord een representatief overzicht van zijn of haar artistieke werk. De rubriek 'Portfolio' waarvan sprake in *Documenta* wordt enigszins

anders opgevat; deze rubriek getuigt van de manieren waarop het vel papier (het Latijnse *folium*) sporen van het onderzoeksproces in de kunsten kan dragen (het Latijnse *portare*). Zo komt deze Portfolio tegemoet aan de integratie van kunstpraktijk en theorie.

Bij een nieuwe start past ook een nieuwe lay-out. Ana Cuzovic, grafisch vormgeefster en visueel kunstenaar, zorgde voor een sobere, maar frisse nieuwe cover. Samen met redactie-assistente Sofie de Smet creëerde zij ook een website in de nieuwe huisstijl. Ga zeker kijken op www.documenta.ugent.be. Daar vindt u ook de link naar de digitale *Documenta*; een ware revelatie in de wereld van de tijdschriften. Het is de bedoeling dat in de toekomst ook alle oude *Documenta*-nummers gedigitaliseerd worden. Zodoende zal er een zeer waardevol archief ontsloten worden. De waardering voor de geschiedenis van *Documenta* is immers groot.

Die geschiedenis zetten wij graag verder. Zoals u merkt is dit alvast een lijvig nummer geworden. Het tijdschrift zal voortaan twee keer per jaar verschijnen, met een groter aantal bijdragen in elk nummer. In het najaar van 2015 mag u het tweede *Documenta*-nummer verwachten. Wij wensen u nu alvast veel leesplezier.

CHRISTEL STALPAERT en JOZEF DE VOS

Bibliografie

Stalpaert, Christel. "Een koud kunstje? Onderzoek in de podiumkunsten en besteding van academiseringsgelden in Vlaanderen." *De theatermaker als onderzoeker*. Eds. Maaïke Bleeker et al. Amsterdam: Amsterdam University Press, 2006. 40-47. (*Theater Topics 2*).